

HAGERI KIRIK

EELK Hageri Lambertuse koguduse infoleht, detsember 2011, nr. 16

Lehes:

**Esikülje lugu koguduse õpetajalt
Saame tutvavaks - perekond Mølster
Kiriku Laulu- ja Palveraamatu aasta
Lagusheda külaskäik Hagerisse
Info**

Suurpäev Hageri koguduses

Vana oreli värsked ja kaunid helid

Agu Kaljuste 60

Meenutusi kiriku remondist 1986

Mai Mänd 40 aastat organistina Hageris

Hageri muuseum

In memoriam - Janis Zorenberg

Koguduse II poolaasta kroonika 2011

Karjaste kartuse lummas

*“ja Issanda kirkus säras nende
ümber ja nad kartsid üliväga”*

Lk 2,9

Rõõmusõnum Jõululapse sünnist teatab ka suurest kartusest karjaste hulgas. Ülivõrde kasutamine kartusega seoses ei ole just tavapärane.

On põhjust küsida, miks evangeelium annab kartusele nii tähtsa koha. Kindlasti Maarja oli lapse sündimise puhul õnnelik ja küllap Joosepki tundis poja üle uhkust. Ometi need tunded jäävad varjatuks ja esile on tõstetud suur kartus karjaste hulgas.

Kartus on meelevald, mille ees nii mõnedki inimesed jäävad jõuetuks. Julgus ja ettevõtlikkus taanduvad. On neid, kes suudavad hirmule vastu hakata, teised aga kardavad juba omi mõtteidki sellisest julgusest. Pahim vorm on selline kartus, mis teadvustamata võtab kogu inimese, nii ihu kui hinge, oma meelevalda.

Teoloogia on aegade jooksul palju tähelepanu pööranud erinevate meelsuste vaimulikule tähendusele. On uuritud, kuidas usk mõjutab tahet, tundeid ja mõtlemist. Tänapäeval nii mõnedki tahaksid kaalutlemise ja järelemõtlemise asemel rõhutada elamuste ja kogemuste rolli. “Usk ei ole seotud mõistuse vaid tunnetega”. Mulle tundub siiski võõrastav ainult emotsioonide varal selgitada usu sisu. Jumala tegu ei ole emotsioon,

see on sõnum tehtust. Jumalasõna on sõna, mis tahab jälle teoks saada. Pigem on nii, et Jumal, kes on meist suurem, haarab meid endasse nii mõistuse kui tunnetega.

Juba vanal ajal teati, et usk Jumalasse on seotud kartusega. Täiesti õigustatult. Kui Jumal on Jumal ja inimene on inimene, siis Jumal äratub inimeses alati aukartust. Siin ei ole küsimus julgete ja arglike inimeste erinevast käitumisest või meelelaadist, vaid kirkastumisest. Jumala kirkuse ja suuruse kogemine seab väärtushinnangud õigesse järjekorda. Karjased, kes on harjunud karjaga öösiti väljas olema, ei tunne hirmu öö ees, vaid Issanda kirkuses.

Jumalakartus on igale inimesele iseloomulik. Kui see ei leia väljendust Jumala kirkuse kogemises, siis võib see leida

Väljenduse hirmus oma saatuse ees. Jumala kohalolek annab meile muidugi teada ka meie puudustest ja ekslikkusest. Usun aga, et iga tark inimene suudab oma poolikut tunnetust ja olemist tunnistada. Jumalaga tunnistame oma elu salatud ja varjatud poolt.

Martin Luther räägib kahest erinevast kartmisest. Esimene kartus on hirm, ladina k. *horror*. Seda olemist valitsevad alandus, kadedus ja viha. Selline kartmine viib meid Jumalast eemale. Teistsugune on see kartus, ladina k. *timor*, mis kutsub esile austuse, tagasihoidlikkuse ja armastuse. Luther iseloomustab neid erinevaid kartusi, esimest kui orjalikku ja orjastavat, teist kui lapselikku ja vabastavat. Ka väga lähedasi perekonnaliikmeid saame samaaegselt karta ja armastada.

Mida karjastele kartus tähendas, seda saame ainult kujutleda. Nende kartuse lummas oleme evangeeliumit lugedes aga kindlasti. Karjaste kartus tuletab meile meelde seda, et Jumala rõõmusõnum anti kartlike, argade ja hirmulolevate inimeste osaks. Sõltumata sellest, milliste hirmude ja kartustega olen mina ise seotud, julgen siiski uskuda, et rõõmusõnum Jumala inimesekssaamisest kuulub ka minule.

Õnnistatud jõuluaega,
Jüri Vallsalu

Saame tuttavaks - perekond Mølster

EELK kutsel asub peagi Sakus tööle misjonäripaar Norrast Ave Mølster

Kes me oleme?

Oleme väike kolmeliikmeline perekond: kaheksakuune Joel, Ave ja Magne Mølster. Mina olen eestlane ja pärit Viljandist, Magne aga norrakas ja üles kasvanud Oslo lähistel. Viimased 5-6 aastat oleme elanud Norras Telemargi maakonnas, asulas nimega Lunde. Magne töötab kohalikus koguduses noortepastorina. Tema ülesandeks oli muu seas leeritundide, laagrite, noorteklubi jms. planeerimine ja läbiviimine. Ise töötasin kõrgkooli (Telemark University College) administratsioonis rahvusvaheliste suhete alal ning osalesin vabal ajal koguduse lastetöös: laagrites ja muudel üritustel.

Miks tulime Eestisse?

Jumalariigi töö tegemine on meie jaoks tähtis. EELK tellimisel otsis Norra Misjoniselts abielupaari, kes saaks Eestis tööle asuda keskendudes laste- ja noortetööle ning koguduse kasvatamisele. See võimalus oli meie jaoks kui loodud: saame teenida Issandat Eestimaal - minu kodumaal! Lisaks sellele saame rohkem koos olla minu perega ja Magne on võimalus eesti keel korralikult selgeks saada.

Mis plaanis?

Plaanid ei ole veel lõplikult paigas. Magne esmane ülesanne on eesti keele õppimine, millele ta pühendab kogu oma tähelepanu. Need, kes temaga suhelnud on, teavad, et lihtsama vestlusega saab ta juba hakkama! Ise olen parajasti

lapsehoolduspuhkusel ja kogu minu tähelepanu on Joeli kasvatamisel. Kogudustes tahaksime tööga alustada kevade jooksul. Meie põhitöö saab olema Sakus, aga panustame ka Mustamäe kogudusse. Sellel sügisel oleme püüdnud tutvuda koguduste tööga ja kaastöötajatega. 16. oktoobril toimus meie, kui misjonäride, ametisseõnnistamine Hageri kirikus. See oli meelde jääv sündmus ja ilus päev! Oktoobri jooksul tutvustati meid ka Saku ja Mustamäe kogudustes Jumalateenistustel. Konkreetsemad tööplaanid paneme paika jaanuaris 2012, aga meie üldine plaan on toetada nii nõu kui jõuga seda, mis juba toimub, ja vajadusel käima lükata uusi üritusi koos kohalike vabatahtlike töötajatega. Meie põhieesmärk on olla kohalikele töötegijatele ressursiks, nõuandjaks ja julgustajaks Jumala Sõna kuulutamisel.

Esialgu soovisime elama asuda Sakku. Kuna aga Sakus polnud sobivat elamispinda, siis kolisime Tallinnas Nõmmele. Hetkel oleme sellega rahul, kuna Magne käib mitu korda nädalas kesklinnas keelteskoolis. Aga võib-olla ajapikku vabaneb Sakus ka sobiv korter, kuhu saaksime sisse kolida. Oleme ise oma uue töö suhtes väga põnevil. Norras on ju kristlikud juured sügaval ühiskonnas ja enamus teab, kes Jeesus on ja mis ta tegi. Eestis on olukord ja taust veidi erinev. Aga kuna nii mina kui ka Magne oleme kristlaseks saanud alles täiskasvanuna, arvame, et see on hea alguspunkt kontakti loomiseks mittekristlastega.

Mis on meie jõulusoovid?

Soovime, et eestlased saaksid teadlikumaks Jõulude tõelisest tähendusest. See on aeg, et tähistada meie Päästja Jeesuse Kristuse sündi.

Kiriku Laulu- ja Palveraamatu aasta

Aivi Sepp

"Imeline Issand, vägev valitseja, ole meie laulu kuulja!" KLPR 294 Lõppev aasta oli pühendatud Kiriku Laulu- ja Palveraamatule (KLPR), kuna esimesel advendil möödus 20 aastat selle väärrika raamatu ilmumisest. Seega on põhjust tänuks

- terve põlvkond on üles ja kokku kasvanud KLPR-ga.

Koraaliaasta raames toimus mitmeid märkimisväärseid sündmusi.

Trükivalgust nägid koraaliseadete kogumikud segakoorile ja noortekoorile, (naiskooride kogumik ilmus juba 2010. aastal),

mis sisaldavad meile tuttavaid koraale Eesti heliloojate seadeis. EELK Kirikumuusika Liit tellis viielt Eesti heliloojalt Kiriku Laulu- ja Palveraamatus sisalduvatele koraalidele seaded naiskoorile, segakoorile ja noortekoorile ehk 3-hääelsele segakoorile. Heliloojateks valiti Piret Rips, Tuuliki Jürjo, Mart

Algus lk.2

Jaanson, Mart Siimer ja Rein Kalmus. Pakutud koraalide hulgest võis iga helilooja endale meelepärased koraalid välja valida. Nii valmiski kokku 36 seadet igale kooriliigile. (*Allikas: eelk.ee*)

21. märtsil toimus Tallinna Püha Vaimu kirikus segakooride kogumiku esitluskontsert „Jumal Sul ligemal“. Armastatud koraale „uus kuu“ kandsid ette 4 koori: Hageri koguduse kammerkoor „Lambertus“ (dirigendid Merle Lend ja Sigrid Põld), Keila Miikaeli koguduse segakoor „Miikael“ (dirigent Pille Metsson), Tallinna Kaarli koguduse kammerkoor „Canorus“ (dirigent Piret Aidulo) ning Tallinna Püha Vaimu koguduse kammerkoor „Crede“ (dirigent Endrik Üksvärav). Orelil ja klaveril saatsid Kadri Ploompuu, Mart Siimer ja Rein Kalmus.

23.-25. augustil viidi Haapsalus „Missio Läänemaa“ raames läbi koraalimaraton, kus kolme päeva jooksul lauldi lauluraamat kaanest kaaneni läbi.

14. oktoobril oli väikesel hulgal kammerkoorist võimalus osaleda koguduste juhatuse- esimeeste konverentsil, tutvustades Kiriku Laulu- ja Palveraamatut ning sellele

pühendatud aastat. See andis võimaluse ja põhjuse süveneda lauluraamatusse ja sellega seotud teemadesse, mis on väga põnev maailm ning rikastas mind tohutult. Tegime rännaku läbi kirikuaasta, lauldes üheskoos koraale ja ansambliga koraaliseadeid segakoorile.

26. novembril koguneti Usuteaduse Instituuti konverentsile „Quo vadis, KLPR?“, kus arutleti lauluraamatu tuleviku üle. Huvitavate ettekannetega esinesid külalised Lätist, Soomest, Inglismaalt ja Saksamaalt, tutvustades lauluraamatute olukorda oma kodumaal. Pille Raitmaa esitas ajaloolise ülevaate kirikumeloodiate kujunemisest Eestis. Oma vaatepunkti, milline võiks olla järgmine Kiriku Palve- ja Lauluraamat, andsid kirikumuusik Tuuliki Jürjo ja vaimulik Marko Tiitus. Samal teemal arutleti ka konverentsi lõpetaval paneeldiskussioonil. Hageri kogudus oli konverentsil arvukalt esindatud. Õhtul toimus Toomkirikus lauluraamatu aasta lõpujumalateenistus, mille raames esitleti ka kogumikku „Koraaliseaded noortekoorile“.

Kaasa teenisid Kirikumuusika Liidu projektkoor (dirigent Riho Ridbeck), Hageri koguduse kammerkoor Lambertus (dirigendid Sigrid Põld ja Merle Liblik), Misjonikoos koos saateansambliga (dirigent Maarja Vardja), orelil Kadri Ploompuu, klaveril Mart Jaanson ja Rein Kalmus, flöödil Maris Lend.

Aastasse mahtus veel hulgaliselt muid üritusi ja ka kohalikke sündmusi: ühislaulmisi ja koraalipühasid erinevates kirikutes jne. Ilus näide on Tallinna Toomkirikust, kus kantor-organist Ene Salumäe on tutvustanud pühapäevade ja kirikupühade päeva laulu ning kirjutanud „Päeva laulu lugu“ koguduse koduleheküljel internetis.

KLPR ei ole siiski ainult lauluraamat, vaid ka **palveraamat**, mida saame igapäevaselt kasutada. Nii võime palvetada ja kiita ühes Philipp Melanchtoniga: „...Tee mind alaliseks külaliseks Issanda kojast ja lase mind rõõmsa meelega Teda ühes taeva kogudusega igavesti kiita!“ „Mis sa, hing, veel ootad? Anna tänu Talle, laula ilma Issandale!“ KLPR 294

Suveleer Hageris 10.07.2011

Lagusheda külaskäik Hagerisse

Kätlin Ots

2011. aasta 7.-9. augustil külastas Hageri kogudust ja kammerkoori Lambertus pärimusmuusika ansambel „Lagusheda“ Svaneetia piirkonnast Georgiast (Gruusia). Noortega oli kaasas preester Giorgi ja reisi korraldaja Misha. „Lagusheda“ (tähendab tõlkes õnnistust) ansambel loodi 2010. aastal Mestia (piirkond Svaneetiast) Kristliku Kultuurikeskuse juurde. Kristlik Kultuurikeskus asutati 2001. aastal, et kohalikud noored kannaksid edasi Georgia ja Svaneetia vaimset- ja kultuuripärandit. Koor laulab peamiselt Svaneetia pärimus- ja kirikumuusikat, aga ka teisi tuntud Georgia laule. Meie kauged külalised saabusid Eestisse juba nädala alguses, et laulda Märjamaa Folgil. Seal sai kuuldavasti neile osaks väga soe vastuvõtt. Pühapäeval peale jumalateenistust ja mõningast ootamist saabusid Georgia noored lõpuks Hageri kogudusemaja ette. Pärast unustamatut laulu ja rahvatantsuga tervitust sõime ühiselt

lõunasööki ja saime tasapisi tuttavaks. Jüri Vallsalu tutvustas külalistele Hageri kirikut ja kogudust, Ranno Seppel tõlkis inglise keelde. Vastuvõtjad ja mõned koguduse liikmed, kes jaksasid külalisi oodata, said osa võimsast gruusia kirikulaulust meie kodukirikus. Pärast Hageri palvemaja külastamist kogunesime Saariku talu õuele, et koos laulda, palvetada, toitu grillida ja mängida. Oli väga südamlük ja meelde jääv õhtu. Seejärel jaotati külalised ööbimiseks peredesse laiali. Peaaegu kõik tahtsid minna ööbima mere äärde, kuna Must meri jääb nende kodukohast Kaukaasia mägedes piisavalt kaugemale (mere äärde satuvad nad kord-paar aastas). Sellist võimalust said nautida siiski vaid üksikud (*toimetaja märkus*). Järgmisel päeval läksid Georgia noored tutvuma meie pea- ja eriti vanalinnaga. Õhtul sai allakirjutanu pere ja ilmselt paljud võõrustajad osa ilusast ja võimsast gruusia laulukultuurist. Lahkumise päeval õnnestus külalistel tutvuda Kadrioru pargi ja Pirita tee äärs

merevaatega.

Mitmed võõrustajad olid tulnud lennujaama külalisi ära saatma. Külaliste lahkudes saime nendepoolse küllakutse Georgiasse. Meie kodusesse jäid mälestuseks väga hea tasemega cd-plaadid. Hageri kammerkooripoolne külaskäigu korraldaja oli Kairi Kivila, kellele on mõlema koori liikmed väga tänulikud nähtud vaeva eest! Kairi kommenteerib: „Mulle jäi hinge nende hingestatus ja piiritu südamlikkus, see liigutas mind väga. Nad olid väga vahvad“. Lambertuse koori liige Kristiina Seppel kirjutab: „Mulle jäi kõige rohkem meelde see, kui nad bussist välja tulid tantsides ja siis mind ka kohe kaasa haarasid. Võttis põlved nõrgaks!“

Kammerkoor Lambertus tänab kõiki peresid, kes võtsid vaevaks georgialasi võõrustada! Teie abi ja külalislahkus liigutas neid. Kui Jumal lubab, siis loodame külastada ühel päeval Svaneetia noori ja osa saada grusiinide kodumaa ja kultuuri ilust.

Grusiinid Hageri kirikus

Info

Laulupäev Suure-Jaanis

17. juunil 2012 toimub Suure-Jaani Muusikafestivali raames vaimulik laulupäev, millega soovitakse meenutada neid erilisi laulupäevi, mis toimusid Suure-Jaanis 1980ndatel. Ajal, mil tegelikult sellist tegevust riigi poolt tauniti, mida aga siiski tänane peapiiskop Andres Pöder korraldas. Toonane osavõtt laulupäevadest oli rahvarohke. Ka nüüd, kui laulupäeva taas Suure-Jaanis korraldatakse, loodetakse, et osavõtjaid saab olema palju ning laulma oodatakse kõiki koore. Kuna Suure-Jaani on muusikaajalooliselt oluline koht, seal on sündinud ja kasvanud heliloojad Mart Saar, Artur Kapp ja Villem Kapp, siis on kontserdi kava kokku pannes silmas peetud, et repertuaar oleks klassikaline ja väärikas.

Lisaks laulupäeva kontserdile toimub terve päev ka palju teisi, väiksemaid kontserte, kus saab kuulata väga palju erinevaid Eesti muusikuid Andres Mustonen, Tõnis Mägi, Jaan-Eik Tulve jt. Festivali kunstiline juht on Andres Uiho.

Hageri koguduse koorid on samuti osalemas Suure-Jaani laulupäeval.

Suure-Jaani oodatakse aga ka kuulajaid ning ehk oleks juba nüüd hea teha plaane järgmise aasta suveks ning 17. juunile märkida enda kalendrisse: väljasõit Suure-Jaani.

Täpsemat infot saab EELK Kirikumuusika Liidu kodulehelt www.kirikumuusikaliit.ee

Heartbeat Tallinn 2012 ja Kristuspäev

24.-29. juulil 2012 toimub üle-euroopaline misjonisündmus Heartbeat Tallinn, eesmärgiga anda inimestele võimalus läbi kõikvõimalike sündmuste kuulda evangeeliumi ja panustada üheskoos meie maa ja rahva positiivsesse arengusse.

Laupäev, **28. juuli** kannab nime **Kristuspäev**. See on kristlaste kokkusaamise päev, nähtav tunnistus ühtsusest ja üksmeelest, Kristusest meie aja ühiskonnas. Kristuspäeva kontseptsioon on pärit Šveitsist, seda on rakendatud ja edasi arendatud Soomes. Tegu on üleriigilise sündmusega, mida korraldavad erinevaid kirikuid ja organisatsioone esindavad kristlased. Lisaks heatasemelisele muusikale ja ühispalvele toimub Kristuspäeval suurejooneline lippude tseremoonia staadion täidetakse lipukandjatega, kes esindavad igat haldusüksust ning seega sümboliseerivad kokkuvõttes kogu Eestimaad. Lipukandjateks saavad need, kes on oma piirkonna palveõrgustiku juhid. Kristuspäeval musitseerib Kirikutevaheline Ühendkoor, kuhu pääseb laulma ligi 1000 valitud koorilauljat. Ühendkoori lauluhääli kaunistab parimatest Eesti muusikutest koosnev saateansambel ning Kiievi sümfooniaorkester. Toome üheskoos au meie Loojale läbi laulu ja muusika!

Vaata lähemalt www.2012.ee

Sügisleer Hageris 06.11.2011

Suurpäev Hageri koguduses

Väljavõtted artiklist „Õnnistuse ja rõõmu pidu Hageris“

Rita Puidet

Vanavanemate päeval, 11. septembril, tähistas Hageri kogudus praeguse kiriku 119. aastapäeva erilise pidulikkusega: pärast remonti pühitseti orel, esmakordselt olid kasutusel uued rohelised altarikatted, väike kantsel ja armulauapeekrid.

Rahvast muudkui tuli ja tuli ning keskpäeval alanud jumalateenistuse ajaks sai 119aastane kirik inimesi täis. Päike kuldaski oma valgusega kiriku üle ja hele, kirkaste katetega kaunistatud pühakoda oli rõõmupeoks valmis.

See päev oli tõeliselt kogudusekeskne selles mõttes, et iga inimene sai suuremal või vähemal määral jumalateenistuse õnnestumisse oma panuse anda. Lektioone lugesid Kohila vallavanem Heiki Hepner, SA Hageri Lambertuse Kirik esimees Juhan Põld ja nõukogu liige Anneliis Kõiv. Armulauda aitas jagada lisaks kahele vaimulikule - peapiiskopile ja koguduseõpetajale - Liperi sõpruskoguduse õpetaja Heikki Holkeri Soomest. Kantslist kuulutas püha jumalaskõne külalisena peapiiskop Andres Põder. Loomulikult kõlas sel päeval ohtralt muusikat: puhkpilliansambli dirigeeris Joel Ots, orelit mängisid Göran Grahn, Mai Mänd ja Kristel Aer, segakoori dirigeeris Aivi Otsnik ning koguduse kammerkoori Lambertus Sigrid Põld ja Merle Liblik.

Ja kiriku täitis hingepõhjast tõusnud tänulaul.

Hageri jumalakoda on lisaks pühadusele täis lootust, uuenemist ja värskust. Vähemalt seda kõike sümboliseerivad nüüdsest vaibakunstnik Ehalill Halliste kootud rohelised gobeläänvaibad sarjast «Sanctus».

Järgmise kahe aasta jooksul valmivad missioonitundest veel valged, violetsed, punased ja mustad katted. «On suur rõõm koos kunstnikuga töötada. Ta särab, kui oma tööst räägib, tema vaimustus on mulle andnud palju positiivset,» oli õpetaja Vallsalu tänulik, hinnates naaberasulas Kohilas elava kunstniku tööd.

Rohelised vaibad on kui lapike muru värviliste lilledega, kandes kristlikke sümboleid. «On hea, et meil on sellised inimesed ja sellised mõtted,» lausus õpetaja Vallsalu jumalateenistusel uusi katteid tutvustades. Järgmised vaibad valmivad Ehalill Halliste sõnul ülestõusmispühadeks ja need on valged.

Kolme vaiba kudumiseks kulus kunstnikul 400 tundi ja need on kingituseks kogudusele. Materjali kulu korvab Kohila vald, kelle koostöö kohalike kogudustega on hea. «Minule jääb rõõm, et saan kogudust võimetekohaselt toetada,» kinnitas elurõõmus kunstnik Eesti Kirikule.

Kui kaks vaipa kaunistasid altarit ja kantslit, siis kolmas vastelt valminud väikest kantslit, mille valmistas ja kinkis kogudusele juhatuse esimees Agu Kaljuste. Nagu Jumal, nii on ka sõbrad meiega seotud nähtamatute ja nähtavate märkidega.

Armulauaosadust jagatakse Hageris nüüd sõpradega ka nähtavalt - Soome Liperi ja Nilsia kogudus kinkisid eesti sõpradele sada väikest armulauapeekrit, mis aastapäevajumalateenistusel esmakordselt kasutusel olid. Iga armulaualine sai endale altarivõre äärelt peekri ja asetaski selle pärast sümbolset Kristuse ihu ja vere jagamist samasse tagasi. Sellist hügieeninõuetele vastavat armulauapraktikat kasutatakse üle mere juba aastaid.

Rõõmupäevast osa saama olid

tulnud ka Sääksmäki koguduse kaplan Juha Valkama ja Keuruu koguduse diakon Unto Mikkonen, kes kinkis kogudusele neli vihikut koraalielemlänge.

Viimane laulis jumalateenistusel koos kooriga kaasa. «On olnud uhke saada osa sellest päevast,» ütles ta kirikulehele. Ja muidugi kuulub sõpruskogudustele suur tänu toetuse eest oreli restaureerimisel. Kaunis vanavanemate päev Hageris hakkas lõppema. Peapiiskop Andres Põder lausus lehe vahendusel vanavanematele mõeldes: «Kõik head eeskujud väärivad järgmist. Vanavanemate austamine sobib kristliku eluvaatega, eks vanavanemad kannavad lapsi ja lapselapsi palvekätel Jumala ette. Kogudus ja kirik on suur osaduskond, kus eri põlvkonnad on koos üle nähtava aja kaugesse minevikku. Jumalarahvana kuulume me kokku ja kanname vastutust üksteise ees.»

Sel päeval avaldati Hageris austust esivanemate tööle ja ehitati silda tulevikku.

Täispikkuses artiklit saab lugeda ajalehest „Eesti Kirik“, 21.09.2011, lk. 5

Uued gobeläänid, puldis Kohila valla kultuurinõunik Anneliis Kõiv

Oreli taaspühitsemine - praost Jüri Vallsalu, peapiiskop Andres Põder

Vana oreli värsked ja kaunid helid

Sigrid Põld

Seda, et Hageri kiriku orel on vana ja väärtuslik pill, teadsime ammu. Seda, et ta kapitaalset remonti vajab, teadsime samuti juba rohkem kui kümne aasta eest. Samuti teadsime, et pilli kapitaalremont läheb maksma rohkem, kui on meie endi võimuses selle eest tasuda. Tundub uskumatu, et tänaseks ongi orel korda saanud. Või tegelikult ei tundugi nii uskumatu!

Kui Hageri kiriku oreli taastamiseks loodi sihtasutus ning hakati infot levitama oreli olukorrast ning sellest, mis me plaanime ette võtta, ei kahelnud ma üldse, et asi raha taha pidama jääb. Muidugi oli ka minu jaoks see summa, 600 000 Eesti krooni, suur. Olin aga kindel, et see raha saadakse kokku ning Hageri kiriku orel saab taas korda. On ju ennegi Hageri inimesed rahad kokku pannud ning mitmeid suurprojekte läbi viinud. Mäletan veel selgesti, kui kunagi Hageri palvemaja katust hakati vahetama ning uue rookatusse jaoks vajaminev summa majast majasse käies kokku koguti. Ka kiriku remont ja teised suuremad ettevõtmised on, Jumala abiga, tehtud saanud, kuigi eelarve numbrid on esialgu kõiki ehmatanud.

Tänaseks on orel oma uue ja vägeva, samas ka maheda ning sametise heliga meid rõõmustanud juba mitu kuud. Selleks ei pea olema muusik, et tajuda erinevust vana heli ja uue heli vahel.

Varem oli nii, et enne koraali alustamist vajutas organist musta nuppu, mille järel tuli orelist suur ohe ning tuul hakkas vihisema. Mängida siiski kohe ei saanud, enne pidi auguline lõõts saama piisavalt õhku täis, et klahve vajutades ka helid kõlama hakkaksid. Selleks võis kuluda kuni paarkümmend sekundit! Kui koraal lõppes, tuli kiiresti vajutada punast nuppu, et lõõts taas vilinal tühjaks lasta ning loota, et koos vilinaga ei jää hüüdma mõni heli.

Nüüd on kõik teisiti. Orel võib rahulikult sees olla kogu teenistuse aja. Ei mingit vilinaga lõõtsa täitmist ja tühjendamist, ei mingit sisse-välja lülitamist ega pikka ootamist enne mängu alustamist. On fantastiline, milliseid eriilmelisi kõlavärve on meie organist Mai Mänd vanast orelist välja võlunud. Koraalid ei ole sugugi üheilmelised - mõni salm maheda tooniga, teine pisut rohkem trompetise heliga, rääkimata eel- ja järelmängude värvigammast. Eriti tore on, kui mõnele vanale tuttavale koraalile leiab organist aina uusi ja uusi eelmänge, mida siis erinevate registritega ilmestades ette kannab kui eraldi kontsertpala.

11. september 2011 oli see päev, kui taastatud orel ametlikult pühitseti. Päev oli pidulik ja vägev, kus Hageri kogudus sai olla tänumeeles Jumala ja oma toetajate ees. Kohal oli väga palju rahvast. Laulsid koorid ja mängis pasunakoor ning loomulikult kõlas orel nii võimsalt,

et paljud meist polnud kunagi varem midagi sellist kuulnud. Tore oli vaadata, kuidas väiksele orelikontserdile peale Jumalateenistust jäi palju inimesi. Poleks uskunudki, et on nii palju orelihuvilisi! Ja eriti vahva, et spetsialist Göran Grahni ja orelimeister Olev Kentsi vägagi spetsiifilisi ettekandeid oreli ehitusest ja restaureerimisest kuulati „suu lahti“. Pean tunnistama, et ma ise ka istusin ja kuulasin nagu oleks midagi aru saanud, kuigi ega ikka kõigest ei saanud aru küll. Nende jutt oli aga kõitev ja tundus, nagu peaks nüüd juba midagi mõistma ka, sest ikkagi paar aastat oreliga „tegelenu“.

Usun, et nii mitmedki meie seast polnud varem orelele väga palju mõelnud. On ta ju loomulik osa meie Jumalateenistustel ja kui ise muusik ei ole, ei pruugi teda igal pühapäeval tähelegi panna. Tänu sellele suurele projektile on aga oreli olulisus ja vajadus siiski palju rohkematele inimestele teadmiseks saanud.

Loodame, et Hageris hakkab peagi ka rohkem orelikontserte toimuma, sest võimalused selleks on nüüd olemas.

Suur, suur tänu kõikidele, kes leidsid võimaluse toetada Hageri oreli restaureerimist. Koostegemise rõõm on liitnud meie kogukonda. Kodukandi kirik ootab igal pühapäeval meid oreli ja Jumala Sõna kuulama.

Koguduse juhatuse esimees - Agu Kaljuste 60

1. oktoobril tähistas oma 60. sünnipäeva koguduse juhatuse esimees Agu Kaljuste. Sel puhul sai temaga tehtud järgnev intervjuu.

Millisest kodust oled pärit?

Kuidas möödus Sinu lapsepõlv? Meie pere oli neljaliikmeline: isa, kes oli metsamees - esialgu metsavaht, hiljem metsnik; ema, kes oli koduperenaine; õde, kes on minust neli ja pool aastat vanem ning mina. Tegelikult elas meid ühes majas kolm perekonda või nagu sellel ajal nimetati - leibkonda. Vanaisa, kasuvanaema ja nende üks kasulaps moodustasid teise leibkonna ja kasuvanaema õde koos oma abikaasaga kolmanda. Kodu, kus kasvasin oli väga lihtne, tüüpiline Eestimaa rehielamu, kus hoone ühes otsas oli iga perekonna jaoks üks tuba, kasulaps elas hoopis veel köögis või nõnda nimetatud rehetoa. Rehealus, maja teises otsas, olid kolhoosi hobused, vanaisa oli kolhoosi tallimees. Täna sel päeval võib mõni arvata, et kuidas seal küll mahtus nii tihedalt elama, aga minu meelest väga hästi. Ei mäleta, et oleks tülitsemisi olnud. Koolivaheaegadel oli meil veel ka linnast lapsi. Vanaisa korraldas päris tihti koduseid palvetunde, kuhu kogunes kohalikku külarahvast, aga ka kaugemalt tulnud vennastekoguduse vendi ja kirikuõpetajaid. Ega ma ise ei mõistnud eriti mida seal räägiti, aga pärast palvetundi oli selline eriline pühalik ja soe tunne, mida ei oska sõnadega väljendada. Meil käis tihti inimesi. Küla inimesed käisid hommikuti hobuseid viimas ja õhtuti tagasi toomas, nendega tehti päeval kolhoosi põllul tööd. Nende viimiste-toomiste ajal aeti ka pisut juttu. Vahel sattus meile ka inimesi, kellel ei olnudki oma kodu. Nad olid siis päeva-kaks meil, said süüa ja ka öömaja ning läksid siis jälle

edasi teise kohta. Lapsepõlve mängudest mäletan kõige rohkem seda, et meeldis õhtuti, kui kõik olid juba oma tubadesse läinud, kõõgilaua ääres plastiliinist hobustega mängida, aga päris hobuseid meeldis mul tallist kaevu juurde jooma tuua. Suved möödusid linnast tulnud sõbraga onne ehitades, isaga metsas raielankisid mõttes ja raieks puid märkides või siis hobusega heina kokku riisudes ja vankriga heinamaalt koju vedades. Ei meeldinud eriti lakas heinavirna kinni tallamine. Kolmeteist-aastaselt alustasin puhkpillimänguga ja liitusin koguduse orkestriga. Võin ütelda, et mul oli õnnelik lapsepõlv!

Milline on Sinu haridustee?

Haridustee ei ole väga pikk, kaheksa aastat Kernu kooli ja siis kolm aastat praeguses Tallinna Ehituskoolis - mööblitiseri eriala koos keskharidusega. Hiljem olen osalenud mitmesugustel ettevõtlus- ja haldusalastel koolitustel. Looja poolt on mulle antud muusikalist annet, olen saanud puhkpilli- ja laulu-alal eratunde. Tekkis mõte, et võiks minna muusikat õppima, aga kuna ei olnud taganttõukajat, siis jäi see ainult mõtteks. Nooruses soovitati mulle ka teoloogiat õppida, aga selle jaoks ma ei tundnud kutsumust. Nii jäi ka see ära.

Miks just puidutöö ja tiseriks?

Kes oli Sulle eeskujuks?

Metsamehe pojana olin ma juba väikesena puude keskel kasvanud ja kodus näinud, mida puust teha saab. Kasuvanaema õemes oli suureks eeskujuks, jälgisin huviga, kuidas ta kadakavitstest suurepäraseid korve või kasevitstest luudasid valmistas ja kõik katkised puust asjad parandas ta hästi ära. Algkoolis meisterdasin ajalooraamatu pildi järgi kiviheitmasina, mille eest sain õpetajate poolt kiidusõnu, siis

mäletan, et voolisin puust lamava koera, mis ka koolis teistele vaatamiseks välja pandi.

Kuidas ja millal sai Sinust koguduse juhatuse esimees?

See oli päris pikk protsess. Mainisin eespool, et teoloogia õppimiseks ei ole ma tundnud kutsumust, aga kiriku juures tegutseda on mulle meeldinud juba väga ammu. Algkoolipoisina käisin koos sõbraga abiks kogudusemajale küttepuid saagimas ja lõhkumas. Peale sõjaväeteenistust olime jälle koos teise sõbraga kiriku katust ja seinte krohvi parandamas. Osalesin ka koguduse segakooris, meeskooris ja pasunakooris. Võib-olla jäin ma siis õp. Paul Saarele silma, nii et ta kutsus mind „dvadsadka“ hulka. See oli nõukogude ajal see moodustis (koosnes 20-st inimesest, nn. allakirjutajatest), mille alusel oli luba kogudusel tegutseda. „Dvadsadka“ hulgast valiti siis ka juhatus. Juhatusel oli just üks liige ära surnud, nii valiti mind kohe ka juhatusse, olin esialgu sekretär. Aastat ei mäleta täpselt, aga kusagil 1980ndate aastate algupoolel. See on olnud minu jaoks väga huvitav aeg, olen olnud paljude aastate jooksul valitud ka kogudusest praostkonna sinodi saadikuks ja sinodilt kirikukogu saadikuks. Nii on olnud võimalus kaasa rääkida ka üldkiriklikes asjades. Meenub, kuidas me peale taasiseseisvumist suure õhinaga töötasime välja esimest kiriku põhikirja. Mõne aasta möödudes aga olid juba seisukohad muutunud, nii et alustasime jälle otsast peale uue tegemist. **Mida Sinu jaoks tähendab olla juhatuse esimees? Millised on olnud selle ameti rõõmud ja mured?** Minu arvates peab esimees sageli olema ka viimane mees, kes siis ka veel kohal on, kui kõik on läinud. Eelkõige tähendab see vastutust kõiges, mis koguduses toimub. Kui midagi on halvasti, siis see närib

Algus lk.8

valusasti hinge, aga kui midagi on hästi õnnestunud, siis on ikka tõeline rõõm, millest tahaks, et paljud osa saaks. Kui muredest rääkida, siis üks suuremaid on see, kuidas leida lahkunud töötajate asemele uus sobiv inimene. Selle aja jooksul on vahetunud mitu kirikuteenijat, koorijuhti ja üks õpetaja. Märkimisväärne töö oli muidugi 1986. aasta kiriku suur remont, mis võttis väga palju energiat, aga mis tegi ka palju rõõmu. Rõõmu teevad aktiivsed inimesed, kes löövad kaasa koguduseelu erinevates lõikudes. Mõtlen siinkohal muusikutele, noortetööle Sakus, meie koguduse raamatukogule, mis on üsna harv nähtus koguduste juures, mõtlen pühapäevakooliõpetajatele, kes püüavad esimesi ususeemneid laste südamesse külvata, mõtlen organistile, kes nelikümmend aastat iga pühapäev põhitöö kõrvalt on orelit mänginud, mõtlen neile, kes kuulustunde on korraldanud, korjanduskasti juures olijaile või lihtsalt oma abikäe ulatanuile jne.

Mida arvad kristlaseks olemisest? Kristlaseks olemine on elu põhiküsimus!!! Mis mõte on üldse elul ilma Jumalasse uskumiseta?! Minu jaoks on kristlus väga praktiline asi, see tähendab alustada päeva Taevaisalt enesele ja kõigile lähedastele õnnistust paludes, aga ka õhtul mitte unustada Talle tänu ütelda kõige eest. Tihti tuleb ka päeval, keset töö tegemist, äkki tahtmine ütelda „tänu Sulle Taevaisa, et oled lasknud korda minna selle asja.“ See ei ole mingi päheõpitud lause, vaid selline südamest tulev austus. Ja nii ongi. Ma ei ole suur kõnemees, ega ole ka kellelegi Piibliga „pähe löönud“, olen lihtsalt püüdnud järgida kristlikke elureegleid. Kas see alati on õnnestunud, on iseküsimus, aga olen täheldanud, et mõnikord on sellist „jutlust“ isegi märganud.

Mida mõtled sellest ajast, milles täna elame?

Elame praegu ikka väga heal ajal, seda igas mõttes, aga kas me üldse tajume seda. Kui ma mõtlen tagasi oma kooliaega, siis tuleb meelde üks seik jõuludest. Jõululaupäevaks pandi peale koolitunde meile näidendiproov, mina kibelesin aga kiiresti koju, et koos vanaisaga kirikusse sõita. Siis ma mõtlesin, et tuleks ometi kord selline aeg, kui saaks vabalt jõulusid pidada. See tundus tol korral nii utoopiline mõte. Nüüd on see aeg käes, isegi kolm vaba päeva jõuludeks! See on ainult üks näide, aga neid näiteid võiks igast eluvaldkonnast tuua. Meenub, kuidas õp. Paul Saar käis esimest korda Soomes, tagasi tulles olime tema abikaasaga sadamas vastas. Sadamahoonne oli nõõriga ümber piiratud ja miilits ajas kõik vastutulijad nõõri taha. Nüüd osta internetist pilet ja sõida pool maailma läbi, mõnes kohas ainult vaadatakse korraks passi. Nii võiks pikalt rääkida, vahel kipub juba ununema, kuidas kunagi oli.

Milline roll on Sinu elus abielul ja perekonnal? Kas ja kuidas on Sinu amet mõjutanud perekonnaelu?

Abielu ja perekond on minu jaoks väga olulised! Mõningates seltskondades püütakse abikaasa üle nalja visata ja ironiseerida või isegi halvustada. Pean seda väga valeks käitumiseks. Minu jaoks on abielu püha ja seda tuleb hoida. Kui on ka mõnikord omavahel eriarvamusi, siis need jäävad ainult pere keskele arutamiseks! Nüüd kus olen juba „nii vana“, siis muutub perekond järjest olulisemaks, eriti lastelapsed, nad oskavad ikka nii südamesse pugeda! Alati kui peab nendest lahkuma, siis on klimp kurgus. Seda ei oska öelda, kuidas minu amet nüüd perekonnaelu on mõjutanud. Kui lapsed olid väikesed, siis olid nad iga pühapäev meiega kirikus kaasas. Mõni arvab, et me oleme neid vägivaldselt sinna tulema sundinud. Tegelikult me vahel tahtsime neid koju jätta, aga nad ei

jäänud. Saan olla väga tänulik, et nüüd on nad koos oma peredega üsna aktiivselt kirikuelu tegemistes kaasa löömas. Ühel õhtul hakkasime pojapojaga õhtupalvet pidama, ta on nelja-aastane, siis ta küsis, et kelle eest me palume. Küsisin, et kelle eest tema sooviks palvetada ja siis ta tegi ettepanekuid, kelle eest palvetada ja nii me ka koos palvetasime.

Mis tähendus on Sinu jaoks Hageri kogudusel? Millega oled rahul? Mida peaks muutma?

Eespool mainisin, et hakkasin juba lapsena Hageri koguduse keskel tegutsema, siis nüüd võiks ütelda, et olen ta külge kinni kasvanud. Praegu meenuvad need hilissügiselised neljapäeva õhtud, kui sõitsin jalgrattaga läbi kottipimedas metsa, mööda porist sihti seitse kilomeetrit orkestriharjutuselt koju. Õige suuna hoidmiseks tuli vaadata üles, et näha puude latvade vahelt orientiirina heledamat taevast. Nüüd sõidan pühapäeviti päris mitmest pühakojast mööda, et jõuda kodukirikusse. Olen vahel naljatlenud, et kui Lasnamäe Õigeusu kirik valmis saab, siis hakkab sinna käima, hea kodu lähedal. Piibel tuletab aga meelde, et ärge jätke maha oma koguduse kooskäimisi!

Olen rahul, et kogudus on elujõuline või nagu kaasajal öeldakse - jätkusuutlik. Kui alustasin, oli selline aeg, mis ei lubanud suuri lootusi hellitada, aga praegu võib lootusrikkalt tulevikku vaadata. On noori ja haritud inimesi, kes tahavad koguduse elu edasi viia ja on juba ka seda teinud. Muuta pole vaja midagi lihtsalt muutmise pärast, elu toob ise sageli muutused esile ja neid on ka viimasel ajal ette tulnud. Näiteks loevad meie kirikus ilmikud jumalateenistusel Piibli kirjakohtasid. Sellel aastal oleme võtnud, vist esimesena Eestis, kasutusele väikesed armulauakarikad.

Algus lk.8

Kui vaatad möödunud 60-le aastale, siis mida tunned, millest mõtled, mida eriliselt meenutad?

Kuuskümmend on juba üsna tõsine number. Piibel räägib inimese elu pikkuseks seitsekümmend kuni kaheksakümmend aastat, s.t. et tuleb oma elukorraldusi hakata kokku võtma, aega on veel pisut jäänud. Seda tuletas mu sünnipäeval mulle meelde ka õp. Esra Rahula, kes on olnud kauaaegne Rapla koguduse õpetaja. Iseenesest on see suur ime, et inimene saab aastakümneid elada - kui palju ohtusid meid igal sammul varitseb! Sellele kõigele ei mõtle eriti siis,

kui oled alles noor.
On Sul veel midagi südamel, mida tahaksid lisada?

Vaatan vahel mõnda vana fotot, kus olen noorena koguduse inimeste keskel ja avastan, et ainult üksikud on nendest veel alles. Siis vaatan mõnda teist fotot, kus on hoopis teised inimesed, need, keda minu noorusajal ei olnud veel sündinud ja kes viivad nüüd koguduse elu edasi. On hea meel olla veel nende keskel natukeseks ajaks. Hoidkem meie hoolde antud vara heade majapidajatena! Andku Taevaisa selleks oma õnnistus!

Agu Kaljuste Hageri kirikus 02.10.2011

Meenutusi Hageri kiriku suuremondist 1986

4.juuni

Tööpäeva algus jällegi kell 10.00. Läks kohe lahti segu tegemiseks ja kanalite müüritise ladumiseks. Müüri ladujad Valter Ots ja Rudolf Rammus olid kiired mehed, peagi oli tunne et tööjärg hakkab otsa lõppema. Kiiruga valmistasime ette veel kütteruumi kanalialuse augu, valasime selle aluse ja kohe läks ka müür peale. Töö laabus hästi, suur abi oli ka poistest kes andsid kive kätte ja proovisid segu isegi kivide vahele panna. Rõõm on näha, et järelkasvu on tulemas. Umbes kell 17.00 olid altariruumi ja kütteruumi kanalite müürid püsti. Naised värvisid ka akende teised pooled ära. Õhtul käisid veel tööd nõutamas Hart Urvas ja Arne Mänd, aga polnud enam sellel päeval midagi teha. Sel päeval töötasid: Valter Ots, Tanel Ots, Joel Ots, Tõnu Lend, Rudolf Rammus, Hugo Vahtramäe, Lembit Kaljuste, Tauno Kaljuste, Agu Kaljuste, Helvi Samuel, Alide Kalm.

14.juuli

Täna jõudis siis kätte see ammugi

oodatud päev, mil me pidime suure remonditööga alustama.

Kogunesime kiriku juurde kella 10-ks. Rahvast oli hulgaliselt kogunenud. Õpetaja Saar pidas meile alguspalve. Laulsime laulu „Kõik mis ette võtad sa, Jeesusega alga“.

Peale alguspalvet läks kohe tööks lahti. Naispere koristas ära kõik katted nii põrandalt, altariilt kui kantslilt. Mehed võtsid üles kirikupingid kuni rõdupostideni, panid ette veel kiriku topeltaknaid, ehtasid tellinguid maalritööde jaoks. Maaler tegutses altariruumis ja parandas krohvi. Samuti naised pesid veel aknaid ja puhastasid värvipritsmeist. Õhtul käis veel kunstnik (kiriku) värvitoonist rääkimas.

Tööpäev lõppes kell 20.30.

Lõunasöögi valmistas Leida Lehtsalu.

Töötasid: Sven Meresmaa, Ants Meresmaa, Ilmar Meresmaa, Tõnu Lend, Erich Kaljund, Riina Mänd, Mirjam Mänd, Mai Mänd, õp. Paul Saar, Paul Koppel, K. Ilves, Evald Roodi, Lembit Kaljuste, Voldemar Piirmets, Johannes Tiirvelt, Salme

Tiirvelt, Helvi Saamuel, Agnes Kaljuste, Leida Kask, Alide Kalm, Agu Kaljuste, Lia Kaljuste, Tauno Kaljuste, Sigrid Kaljuste, Kuldar Kaljuste, Minni Kaljund, Hart Urvas, Kurt Einberg.

8. september

Tööpäev kestis 9.00-24.00
Köögis oli Erna Urvas.

Lihvisime ära kogu põranda ka esikus, valasime ära ukseresti ümbruse, koristasime kiriku ümbrust, isegi hobune oli täna kohal prahiveol. Värvisime kiriku välisust seestpoolt, panime elektrit kantsli juures ja parandasime kantsli lage. Töötasid: Jakob Kännola, Lembit Kaljuste, Andres Kokberg, Tõnu Lend, Hart Urvas, Erich Kaljund, Hugo Vahtramäe, Valve Jänes, Koidula Rosimannus, Agnes Kaljuste, Linda Maasalu, Paul Saar, L.Gutmann, Edgar Raias, hr Kinkar, Agu Kaljuste.

Agu Kaljuste kroonikaraamatust tegi väljavõtte Sigrid Põld.

Mai Mänd - 40 aastat Hageri kiriku organistina

Mai Mänd on Hageri kirikus töötanud organistina 40 aastat. Soovime talle jätkuvalt palju mängurõõmu, tervist ning Taevaisa õnnistust!

Pikem jutuajamine Maiga oli meie lehes „Hageri Kirik“ 5/2005.

Millise pilguga vaatad tagasi möödunud neljakümnele tööaastale?

Uskumatu, kui kiiresti aeg kulgeb. Alles see oli, kui kaks väikest tütreirtsu ja hiljem poeg istusid mu kõrval orelipingil, nüüd on lapselapsed sama suured ja suuremadki veel.

Vaadates tagasi oma viimasele 40 aastale Hageri kiriku orelil taga, tundub ühest küljest, et seda on väga palju, teisalt aga, et kõik on alles pooleli. Selle aja sisse mahub mitu tuhat jumalateenistust, sadu ametitalitusi ja pidulikke üritusi, kus olen orelit mänginud. Arvan, et nii rahvast täis kiriku pidulik jumalateenistus kui ka pereringis lapseristimine on ühtviisi olulised, organist peab oma tööd ikka südamega tegema. Väga levinud on väljend „orel mängib“, kuid et selle taga on konkreetne inimene ja tema töö, ununeb sageli ära. Nii pika aja jooksul võib kujuneda teatav rutiin, aga siiski saab igale mängimisele loovalt läheneda ja toimida oma sisetunde järgi. Organist sätib oma elu ja muud kohustused selle järgi, kuidas orelimängu graafik lubab (siin on mulle suureks abiks kaasasündinud kohusetundlikkus). Tegelikult on nii, et organistitööd teen oma nn. põhitöö kõrvalt, aga hinges pean tähtsamaks ehk luulelisemalt öeldes elutööks siiski orelimängu. Poleks aus öelda, et ma ei ole kunagi väsinud, aga see läheb üle. Võib-olla on see missioonitunne ja teatud kõrgema ettemääratuse tunnetamine, mis mind on hoidnud nii kaua orelil juures, kuid tunnen - siin ma olen ja teisiti ma ei saa.

Oled kasvanud kokku Hageri kiriku oreliga. Kuidas elasid üle orelil remondiaja? Kas remonditud orel erineb kõvasti varasemast? Millised on teie „suhted“ nüüd?

Seda võib küll liialdamata öelda, et

olen oma oreliga kokku kasvanud. Tänavu tuli üle elada see aeg, 7 kuud, mil orel oli lahti võetud ja remondiks töökotta viidud. Esimest korda orelikapi tühja kesta nähes võttis päris seest õõnsaks ja pisara silma. Olen alati arvanud, et ükskõik kui hea elektriinstrument ei saa kuidagi „elusa“ orelil vastu. Meie eaka orelil restaureerimine oli aga hädavajalik samm ja praegu saame tehtud tööst siirast rõõmu tunda. Orel jäi ju tegelikult samaks mis enne, restaureerimine ei tähenda ümberehitamist. Nüüd töötavad tal kõik algselt mõeldud funktsioonid, mida aastakümneid ei saanud kasutada, kõik registrid on töökorras ja häälestatud, kõlavärve on rohkem kui enne, kõla on puhtam ja ilusam. Pilli on võimalik kasutada kontsertide andmiseks, loodetavasti ei tule puudust organistidest, kes tahaksid Hagerisse tulla. On mõttes olnud uuenenud kõlaga orelit ka plaad välja anda.

aga inimesele antud aeg siin maailmas on piiratud ja palju jääbki mängimata.

Millist mõtled täna ja vaadates tulevikku?

Väsimust või tüdimust ma praegu ei tunne, vastupidi, tahaks veel ja veel orelit mängida ja sellega kogudust teenida. See otsekui laeb akusid ja annab uut head energiat. Muide, orel on väga hea stressimaandaja ja võimaldab ennast „välja elada“ - müristad ikka tühjas kirikus nii kõvasti kui pill võtab ja oled pärast värske ja puhanud.

Tunnen, et 40 tööaastat pole piir, selle ajaga on juba üksjagu kogemusi tulnud ja võib orelimängust täit rõõmu tunda. Tulevikku vaatan optimistlikult, tahaks vastremonditud orelit võimalikult palju kasutada, teha koostööd erinevate sooloinstrumentide ja solistidega, koguduse oma kooridega. Jah,

Mai Mänd Hageri kiriku orelil puldis 11.09.2011

Praegu on orel veel orelimeister Olev Kentsi pideva järelevalve all, sest esimesel kasutusaastal tuleb pill nõ. sisse mängida, et ta veatult tööle hakkaks. Sügis-talvel niiskuse suurenemise ajal tuleb ette klahvide kinnijäämist ja muid väikesi apse, aga see on ajutine. Minu „suhted“ oreliga on nüüd veel paremad ja lähedasemad, käin sageli õhtuti harjutamas, vahel unustan ennast orelil taha mitmeks tunniks, ilma et kella vaataksin. Ilusat muusikat, mida mängida tahaks, on väga palju,

orelimäng on töö, kohustus ja vastutus, aga ka mulle kingitud võimalus, mis annab suure rahulolutunde ja tänulikkuse südamesse.

Rõõmsat jõuluaega meile kõigile!

Hageri muuseum

Sigrid Põld

Juba veidi üle kümne aasta on Hageris eksisteerinud muuseum.

Mõni on ehk märganud Hagerisse jõudes endise apteegi ukse muuseumi silti.

Eraalgatusel rajatud muuseum kolis Hageri apteegi ruumidesse, kui see oma töö oli sunnitud lõpetama seoses Eesti astumisega Euroopa Liitu 1. mail 2004, kuna ei vastanud euronõuetele.

Apteek oli selles hoones tegutsenud alates 1884. aastast, kui Sutlema mõisahärra selle rajas. Tänu sellele, et Kohila vald leidis võimaluse arendada ja toetada valla ainsat muuseumi, on Hageri muuseumis tänaseni säilinud kogu apteegi sisustus nii nagu see sulgemise hetkel jäi.

Hoone ise on samuti

tähelepanuväärne, sest on üks vanemaid puithooneid Hageris.

Majas on tegutsenud ka arstipunkt ning hoovi peal oli väike haigemaja ühe palatiga - sealt pärit raudvoodi on tänaseni alles! Õues asub väike pesuköök, mis ilmselt elab oma viimseid päevi, kuna on väga halvas seisus. Varasemal ajal olid olemas ka tall-tõllakuur, puukuur, kelder ja aed.

Kuidas selles majas kunagi elati, mida tehti, kellega suheldi - me kahjuks täpselt ei tea.

Teatakse ja mäletatakse viimaseid aegu. Et sealt veel seitse aastat tagasi peavalu rohtu sai, mäletavad paljud - tullakse vahel nüüdki abi küsima.

Tänaseks on vana apteek saanud endale uue tähenduse.

Tegemist on üsna ainulaadse muuseumiga. Esmalt on säilinud ja väärib vaatamist apteegi ruum, mis on oma olemuselt ehe. Apteegis on seadmeid, mille vanus ulatub kümnete aastate taha, kuid on ka palju selliseid asju, mida me veel kõik mäletame.

Teine ruum on kujundatud nii, nagu võis välja näha 1930ndatel apteekri kodu. Lihtne voodi, laud, toolid, riidekapp ning klahvpill.

Kolmandas ruumis võib näha väga erinevaid ja erinevatest aegadest pärit tööriistu. Alates põllutööriistadest lõpetades

fototarvetega, samuti etnograafilisi esemeid, nõusid, tekstiile jms. On kujundatud ka väike nurgake praost Paul Saare asjadega.

Verandal, mis renoveeriti täielikult 2010. aastal, on soojal ajal võimalik mõnusalt teed juua ning seal paneb muuseum üles näitusi. Hetkel võib näha väljapanekut, mis on seotud kooliaasta algusega. Eksponeeritud on palju erinevaid kooliõpikuid ja vihikuid nii 20. sajandi algupoolelt kui nõukogude perioodist. Samuti on väljas mõned klassipäevikud endisest Hageri koolist.

Hageri muuseum ei ole aga pelgalt muuseum, vaid püüab olla ka kohalikku ajalugu talletav arhiiv.

Et tegemist on üsna noore muuseumiga, siis museaale ja arhivaale on meil just nii palju, kui kohalikud elanikud on muuseumile annetanud või oleme ise käinud inimeste käest küsimas.

Muuseum täieneb siis, kui inimesed leiavad võimaluse ja soovi annetada olulisi esemeid, fotosid, kirjalikke materjale, mälestusi jms. kohaliku ajaloo säilitamiseks.

Tihti ollakse üllatunud, kui kuuldakse, millised asjad on muuseumitöötaja jaoks väärtuslikud. Näiteks võib osutada väärtuslikuks ka üks kauni tikandiga püksisäär, mis võib olla ainus allesjäänud detail vanast riideesemest. Ent kui sellel püksisäärel on väärtuslik Hageri käsitöö muster, siis see tasub säilitamist, olgugi, et asja ennast tervikuna pole enam olemas. Käsitöömeistrite jaoks on aga tegemist olulise etnograafilise leiuga.

Millegipärast arvavad paljud inimesed, et muuseum on üks hall ja igav asutus. Üleüldse töötavad seal mingid tädid, seal on kopitanud lõhn ja igivanad asjad. Põhimõtteliselt need kolm viimast argumenti on täiesti õiged! Aga seda arvamust, et Hageri muuseum üks igav ja tolmune vana asutus on, tahaksin ma küll muuta. Tegelikult on muuseum üks väga huvitav koht.

Miks on Hageri muuseum huvitav? Esiteks on võimalik tutvuda kohaliku ajaloo. Seda nii näituste kui muuseumi väljapanekute

vahendusel, aga ka arhiivimaterjale kasutades.

Teiseks on võimalik osaleda muuseumi üritustel. Käesoleval aastal osutus äärmiselt populaarseks - hoolimata lausvihmasest päevast - jalutuskäik romaani „Seitse tähte taevasõelas“ radadel. Kas olete seda lugenud? Teadsite, et see räägib Hageri inimestest ja mitmest sellisest, keda paljud veel mäletavad? See räägib nii Mäeküla mõisast kui Parkhofi mõisast, Mäeküla palvemajast ja koolist... Te ikka ju teate, kus asus Mäeküla mõis? Ja Parkhof?

Kolmandaks on võimalik tulla suvel muuseumi verandale teed jooma, mis tehtud muuseumi peenral kasvanud piparmündist ja melissist. Kõrvale pakume muuseumimoosi, mis tehtud muuseumi marjapõõsastelt korjatud marjadest. Sügisel pakume head kuldrenetti.

Et muuseum oleks elav ja kasvaks, on mul suur palve meie inimestele: Kui teil on kodus vanu fotosid, kirjalikke materjale või ükskõik milliseid muid materjale, mis on seotud meie kihelkonnaga, siis andke neist muuseumile teada. Kindlasti ei pea kõike päriselt ära andma. Oleks tore, kui muuseum saaks fotodest ja kirjalikest materjalidest koopiaid teha - ka see oleks väga suur asi. Hästi oluline on - ka koduse fotoarhiivi jaoks - et kõikidele piltidele oleks taha kirjutatud, kes on pildil ja pildi tegemise aeg.

Lisaks veel järgmine palve:

Kui teil on mälestusi praost Konstantin Thomsonist, siis palun pange need kirja. Lihtsalt oma käega ja nii nagu meelde tuleb. Neid inimesi pole enam palju, kes teda personaalselt mäletavad, kuid kindlasti on meie hulgas veel neid, kellele vanemad temast jutustasid. Täpselt sama palve on ka Helmut Thomsoni ja praostide Albert Soosaare ning Paul Saare kohta. Ka nende kohta ootame meenutusi, mälestusi, kirjeldusi, mis seotud nende ja Hageriga.

Muuseum on tänulik igapähele, kes kasvõi väikse paberikesega aitab säilitada seda, millest koosneb meie ajalugu.

Algus lk.12

Lõpetuseks üks näide, kuidas kaugel ajalugu, mille kohta ei julgenud lootagi, et veel midagi detailset teada saab, on korraga siin ja praegu - vaid lugemisvaeva kaugusel.

2011. aasta suvel külastas Hageri kirikut ja muuseumi Konstantin Thomsoni poja Helmuti tütre tütar. Põgusal kohtumisel jutustas ta oma vanaisast Helmut Thomsonist ning tema elusaatusest, mis oli väga keeruline ja huvitav. Siis selgus ka, et tal on olemas perekroonika, mille koopia ta sügisel Hagerisse saatis. Hindamatu väärtus meie kihelkonna ajaloo seisukohalt.

Sellest kroonikast võib lugeda, kuidas Hageri tohtrimajas leidsid peavarju 1905. aasta sündmuste eest põgenejad - Parkhofi mõisahärra perekond. Parkhofi mõis asus umbes 2 km kaugusel Hageri kirikust Rabivere poole. Siiani on alles

sealsed uhked mõisapargi puud ning osaliselt ka keldrid, mis olid oma aja kohta väga suured ja võimsad.

Kohalikud talupojad, kes raevust sakste vastu hakkasid mõisaid põletama - ja nagu teada toimusid suuremad mõisate põletamised just tänasel Raplamaal (Kohila, Tohisoo jne) - võtsid kinni ka Parkhofi mõisahärra, kes oli teel oma perega Tallinna. Naine kahe väikse lapsega lubati tohtrimaja juures vankrielt maha, mees viidi Sutlema mõisa, mille talupojad olid endale vallutanud ning seal „mõistetü kohut ning piinati“ nende kätte langenud saksu. Sutlema vana mõisahärra oli suutnud pageda metsa ning püüdis samuti varjuda tohtrimajja.

Kroonika järgi oli tohtrihärra pere ainus saksa perekond, kes tol hetkel veel Hagerisse oli jäänud. Seetõttu teadsid ka mässajad, kust Sutlema

mõisahärrat otsida ning nii saadi ta sealt taas kätte.

Parkhofi mõisahärral õnnestus aga Sutlemast järgmisel ööl põgeneda ning öövarjus oma pere tohtrihärra juurest ära tuua. Samal ööl pageti Saku mõisa - teekond võttis aega 3-4 tundi. Kuigi neid ajas taga 30-40-meheline talupoegade kamp, ei julgenud nad Sakku tungida. Seal oli tegemist juba suurema ja tugevama mõisaga ning oli teada, et Tallinnast olid Saku poole teele saadetud ka karistussalgad.

Väike detail Hageri kohta, kuid vähemalt minu jaoks teeb see ajaloo elavaks ning paneb mõtlema meie eelkäijatele ja kujutama ette kuidas siis kõik oli...

Teretulemast Hageri muuseumi!

In memoriam Janis Voldemaris Karlis Zorenberg 10.03.1923-13.11.2011

10. märtsil 1923. a. sündis Lätis töökasse talupoja perre poisslaps Janis-Voldemaris-Karlis. Vanemate eeskujul sirgus ka Janis töökaks, hakates juba 7-aastaselt karjas käima.

Lõpetanud kodukohas algkooli, saadeti Janis Riiga põllumajanduskooli. Paralleelselt õppis ta ka dirigeerimist ja viiulimängu. Juba varakult hakkas ta kodukirikus orelit mängima ja kirikukoori juhatama.

1942. a. pidi ta minema saksa sõjaväkke, sealt vabanedes viisid "vabastajad" priileivale Vorkuta vangilaagrisse. Aasta hiljem sattus ta nõukogude armeesse ja saatuse tahtel Narva. Seal sai alguse ka armastav perekond.

Narvas organiseeris Janis muusikaklassi, millest on nüüdseks saanud muusikakool. Oli seal juhataja ja viiuliõpetaja. Veel juhatas ta Eesti segakoori ja mängis mitmes orkestris. Samuti oli Narva Aleksandri kiriku organist.

Aastal 1976 koliti Tallinna, seal töötas ta autoteeninduses.

Oli 10 aastat Hageri koguduse viiuliansambli õpetaja ja juhendaja. Siin kutsuti teda hellitavalt Vanaisaks.

Janis lahkus ajast igavikku 13. novembril ja maeti Hageri kalmistule 18. novembril 2011. a.

Teda jäid mälestama abikaasa, 2 tütar, 4 lapselast, 5 lapselapselast ja Hageri kogudus.

(Intervjuud Vanaisaga on võimalik lugeda meie ajalehest „Hageri Kirik“ 1/2003)

Koguduse teise poolaasta kroonika 2011

- 03.07 Leksioonid Arne Mänd
- 10.07 Leeripüha (7 leerilast). Leksioone lugesid leerilapsed. Laulis kammerkoor Lambertus
- 17.07 Kolmanda pühapäeva kuulutustund - vastutaja perek. Vahtramäe. Kõnelesid Arne Mänd, Tõnu Lend ja Agu Kaljuste. Leksioonid Tõnu Lend
- 24.07 Leksioonid Ester Lend
- 31.07 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid Juhan Põld
- 07.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid Agu Kaljuste. Orelil Kersti Petermann. Külalised Gruusiast, koor Svaneetiast, 7-9 august
- 14.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid Arne Mänd
- 21.08 Kolmanda pühapäeva kuulutustund - vastutaja perek. E.T. Lend. Kõnelesid Tõnu Lend, Ester Lend (luuletus), Arne Mänd, Mirjam Lend mängis viulit. Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid Mirjam Lend.
- 28.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid Arne Mänd. Laulis Viimsi koguduse kammerkoor.
- 04.09 Kuldleer. Leksioonid Lauri Lend. Laulis Keiti Roosimägi.
- 06.09 Külalised sõpruskogudusest Nilsiaast
- 11.09 Kontsertjumalateenistus. Kiriku aastapäev. Orelil taaspuhitsemine. Uued rohelised kirikutekstiilid Ehalill Hallistelt. Uus väike kantsel (lugemispult), ehitas Agu Kaljuste. Uued armulauariistad, mis saadi kingituseks Nilsia ja Liperi koguduste liikmetelt. Leksioonid Anneliis Kõiv, Heiki Hepner, Juhan Põld. Jutlustas peapiiskop Andres Põder. Orelil Mai Mänd, Göran Grahn, Kristel Aer. Laulis koguduse ühendkoor, mängis puhkpilliansambel.
- 14.09 Palvemaja koristamine
- 17.09 Hageri palvemaja aastapäeva eelõhtu. Tund palvemajas 18.00 (Marta ja Maria teema)
- 18.09 Hageri palvemaja 191. aastapäev. 10.00 Piiblitund palvemajas Elmar Reinsoo, 12.00 Jumalateenistus kirikus. Jutlustas Elmar Reinsoo. Leksioonid Sigrid Põld. Muusika Joel Ots metsasarvel, Mai Mänd orelil. Vahepeal kehakinnituseks tee ja võileivad. 15.00 Palvemaja aastapäeva koosolek. Vennastekoguduse peavanema Eenok Haamer'i tervituse luges ette Agu Kaljuste; Endel Mikker tõi kaasa 62 aasta taguse tervituse Albert Soosaare'lt (luulevormis „Noorte teeõhtust osavõtjatele Hageri palvemajas 21.augustil 1949.a. õhtul"), mille luges ette Aivi Sepp. Kõnelesid: Arne Mänd, Aivi Sepp, Valter Ots, Hillar Vatsel, Heljut Kapral, Laine Pootsmaa, Endel Mikker (andis edasi Lui Remmelg'u tervitused Hiiumaalt), Tanel Ots, Jüri Vallsalu. Laulis koguduse segakoor, mängis puhkpilliansambel, Koit ja Kalev Vatsel mängisid kannelt.
- 24.09 Puudetalgud
- 25.09 Briljantleeripäev. Leksioonid Arne Mänd. Orelimuusika
- 02.10 Piiblitund. Leksioonid Aivi Sepp ja Katrin Lindstrøm. Puhkpillimuusika. Juhatus esimees Agu Kaljuste - 60
- 09.10 Lõikustänapüha. Pühapäevakooli algus. Leksioonid Agu Kaljuste.
- 16.10 Kolmanda pühapäeva kuulutustund - vastutaja Juhan Põld. Kõnelesid Aivi Sepp, Elari Lend, Margus Pootsmaa. Mängis puhkpilliansambel. Kammerkoor Lambertus'e 18. aastapäev. Uute misjonäride ametisse seadmine - Ave ja Magne Mølster Norrast. Leksioonid Kristiina Seppel ja Lauri Lend. Orelil Kersti Petermann. Laulis kk Lambertus.
- 23.10 Koguduse juhatus ja aktiiv külas Nõmme kogudusel. Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid Arne Mänd.
- 30.10 Leksioonid Arne Mänd. Laulis segakoor.
- 05.11 Lehtede riisumise talgud
- 06.11 Sügisene leeripäev (5 leerilast). Leksioonid: leerilapsed. Puhkpillimuusika
- 13.11 Isadepäev. Ristimispuha. Leksioonid: Tõnu Lend. Laulis mudilaskoor
- 20.11 Kolmanda pühapäeva kuulutustund - vastutaja perek. Kaljuste. Kõnelesid: Lia Kaljuste (tervitus, alguspalve) Arne Mänd, Tõnu Lend, Aivi Sepp, Agu Kaljuste (lõpusõna ja palve), laulis segakoor. Surnute mälestuspüha. Laulis segakoor. Leksioonid Arne Mänd
- 26.11 Koraaliaasta lõpetamine Tallinna Toomkirikus. Kontsert-jumalateenistusel laulis ka kammerkoor Lambertus.
- 27.11 Esimene advent. Heategevuslaat kogudusemajas. Vahetult peale jumalateenistust Tallinna Meeskoori, naiskooride Virvik ja Rukkilill kontsert. Leksioonid Arne Mänd. 15.00 Sakus kiriku aastapäeva jumalateenistus. Lambertuse adventikontsert „Muusikaga jõuluaega" Saku vallamajas 17.00.
- 04.12 Teine advent. Leksioonid Tõnu Lend. Kk Lambertus Randvere kirikus laulmas.
- 11.12 Kolmas advent. Leksioonid Arne Mänd. Laulis TTÜ vilistlaste naiskoor
- 17.12 Koguduse eakate jõuluõhtu

Algus lk.14

18.12 Neljas advent. Kolmanda pühapäeva kuulutustund - vastutaja perek. Mänd. Organist Mai Mänd'i 40.

tööjuubel. Orelimuusika. Leksioonid Aivi Sepp. Pühapäevakoolilaste jõuluõhtu

24.12 Jõululaupäev. 16.00 laulab kk Lambertus, puhkpillid; 18.00 laulab segakoor, puhkpillid

25.12 Esimene jõulupüha. Laulab mudilaskoor.

26.12 Teine jõulupüha. Kell 12 orelikontsert Mai Mänd, Kersti Petermann, Elke Unt.

Kell 16 ja 19 Birgit Õigemeele ja Ott Leplandi jõulukontsert

27.12 Koguduse kaastöötajate ja kooride jõuluõhtu

31.12 Vana-aasta õhtu

Märkus: Kui pole märgitud teisiti ja oli nn. tavaline pühapäev, siis toimus alati jumalateenistus ja jutlustas õpetaja Jüri Vallsalu. Orelil organist Mai Mänd.

oreliekspert Göran Grahn ja organist Kristel Aer 11.09.2011

Koguduse laulukoor 11.09.2011

Pidupäeva tort 11.09.2011

Olev Kents 11.09.2011

Heiki Hepner 11.09.2011

Kolm organisti:

**Mai Mänd, Kersti Petermann ja Elke Unt
annavad Hageri kiriku orelil jõulukontserdi**

26.detsembril kell 12.00 annavad Hageri vastrenoveeritud orelil jõulukontserdi kolm Hageri kiriku ja oreliga seotud orelidaami. Kontserdi teeb huvitavaks asjaolu, et kontserdil esinevad organistid on kõik seotud Hageriga: Mai Mänd on Hageri kiriku organist juba 40 aastat, Elke Unt on tema tütre Riina kunagine klassiõde ja alustanud oma esimesed orelimängimised just Hageris, Kersti Petermann on Hageri kogudusega seotud perekonna kaudu. Kõik kolm organisti on ka koguduse liikmed. Tulge kuulama meeleolukat jõulukontserti ja saada osa Hageri kiriku orelil kõlavärvidest. Kontsert on tasuta. Annetused koguduse töö heaks.

TEATED

RAAMATUKOGU

Raamatukogu on avatud iga kuu 2. ja 4. pühapäeval enne jumalateenistust kella 10 – 11.45.

Suvel raamatukogu puhkab kuni oktoobrini

EELK Kirikukogu otsusega on soovitatav igaaastane
LIIKMEANNETUS 1% INIMESE SISSETULEKUST

Näidis:

Kuu sissetulek:	Liikmeannetus aastas:
100.-	12.-
200.-	24.-
500.-	60.-
800.-	96.-

- * Igaastane liikmeannetus on koguduse liikme kohustus oma koguduse ees.
- * Liikmeannetust on võimalik tasuda ka osade kaupa
- * Liikmeannetust on võimalik tasuda sularahas koguduse kantseleis või pangaülekanedega koguduse pangaarvele. Sularahaga tasumise puhul saab inimene sellekohase kviitungi
- * Koguduse pangaarve: SEB, a/a 10802003930006
- * Pangas on võimalik teha vastav leping, et pank ise kannab liikmeannetuse kokkulepitud sagedusega kogudusele üle.
- * Ülekandele tuleb märkida, kelle eest ja mis perioodi eest liikmeannetus tehakse.
- * Liikmeannetuselt on võimalik saada järgmisel aastal maksuametilt tulumaksu osa tagasi. Kasutage seda võimalust.
- * Vajaduse korral annab kogudus sellekohase tõendi.

Koguduse juhatus tänab kõiki, kes on oma annetusega kogudust toetanud.

LEERIKURSUSED

Kevad-suvine leerikursus algab igal aastal 1. laupäeval peale Ülestõusmispühi. Tunnid on laupäeviti kella 10-12 Hageri kogudusemajas. See leerikursus on mõeldud ennekõike koolinoortele. Leeripäev on juulikuu 2. pühapäeval

Sügisleer algab igal aastal septembri 1. laupäeval ja kestab novembri alguseni. Tunnid on laupäeviti kella 10-12 Hageri kogudusemajas. Leerikursusele kutsume ka neid, kes arvavad, et nende õige leeriaeg on möödas.

Jumalateenistused Hageris
 pühapäeviti algusega kell 12.00

*

Jumalateenistused Sakus
 pühapäeviti algusega kell 15.00

*

Iga kuu kolmandal pühapäeval 10.30 kuulutuse tund kirikus

*

Pühapäevakoolitunnid toimuvad Hageris alates Mihklipäevast Emadepäevani iga kuu esimesel ja kolmandal pühapäeval algusega kell 12.00. kogudusemajas.

Jumalateenistuse ajal saavad lapsed olla Kiriku Läänetiiva rõdualuses lastetoas

*

Noortetunnid, täpsem info Kätlin Barz (Tel:56645672),
 Noorteklubi Esik, www.esik.ee
 56506651

*

Koguduse **segakoor**,
 info Anne Maasalu (tel:48 97381)

Koguduse **kammerkoor "Lambertus"**, info
 Sigrid Pöld (tel:5214339)
 Merle Lend (tel:5545727)

Koguduse **mudilaskoor**, info
 Sigrid Pöld (tel:5214339)
 Merle Lend (tel:5545727)

Koguduse **puhkpilliorkester**, info
 Joel Ots (tel.56 622896)

Muusikakollektiividesse oodatakse rõõmsalt kaasa lööma!

Sihtasutus Hageri Lambertuse Kirik tänab kõiki, kes aidanud kaasa oreli taastamiseks!

Infolehe "Hageri Kirik" koostajad ootavad ettepanekuid ja kaastööd järgmise lehenumbri valmistamiseks. Samas tänavad kõiki, kes käesoleva numbri valmimisele kaasa aitasid.

Lehe koostasid: Aivi Sepp ja Juhan Pöld.
 Trükkimisetöö OÜ ERKOTRÜKK